

Posudek na diplomovou práci Kristýny Koniřové
„Analýza vlivu stárnutí populace na výdaje v oblasti zdravotnictví
ve vybraných zemích Commonwealthu“

Předkládaná diplomová práce se skládá z 89 tiskových stran textové části a 28 přílohových tabulek. Cílem práce bylo zkoumat a analyzovat vývoj stárnutí populace v Austrálii, Kanadě a na Novém Zélandu, především pak dopady stárnutí na výdaje ve zdravotnictví. Nejprve je popsán demografický vývoj v uvedených zemích a v další kapitole je pak vytvořen ekonometrický model popisující vztah demografického stárnutí a výdaje na zdravotnictví v soukromém i státním sektoru. Práce je rozdělena na (nečíslovaný) *Úvod*, dvě strukturované kapitoly: 1. *Stárnutí populace a charakteristiky ve vybraných zemích*, 2. *Analýza vztahu výdaje na zdravotnictví a stárnutí populace* a (nečíslovaný) *Závěr*. Následuje *Seznam použité literatury*, *Seznam příloh* a *Přílohy*.

V úvodní kapitole popisuje autorka demografické stárnutí z širšího hlediska ekonomických, politických a sociálních aspektů tohoto procesu. Cílem práce je analýza vztahu stárnutí populace a výdaje na zdravotnictví ve sledovaných zemích za určité období. Důvodem, proč jsou vybrány právě tyto tři státy je mj. specifická jejich pozice ve světovém společenství. V první kapitole je popisováno stárnutí populace jako důsledek demografické revoluce, kterou projdou jak vyspělé, tak i rozvíjející se státy. Dále je uveden demografický vývoj ve výše uvedených třech státech. Popisovány jsou základní charakteristiky související ke stárnutí a čtenář získá dobrou představu o demografické situaci v uvedených zemích. Zajímavá je část věnovaná opatřením vlády spojených se stárnutím populace. Je dobře, že jsou zde uvedena konkrétní čísla. Více by to chtělo vysvětlit rozdělení výdajů na zdravotnictví v rámci veřejného a soukromého sektorů (původ spočívá již v konceptu společnosti – individualismus vs. paternalismus státu)

Druhá kapitola je věnovaná analýze vztahu výdajů na zdravotnictví a stárnutí populace. Nejprve je vysvětlen použitý ekonometrický model a program Gretl, který byl pro kvantifikaci použit. Vzhledem k tomu, že pro další část práce je na něm závislá, je pouhý jeden internetový odkaz pod čarou málo (na základě zkušenosti oponenta *se všemi* programy). Pro analýzu byly zvoleny modely OLS, vektorová autoregrese VAR a model fixních a náhodných efektů aplikovaný na panelová data. Výdaje na zdravotnictví (vysvětlovaný jev) závisí na podílu mladé populace, staré populace a na HDP. Docela pěkná je ta část kapitoly, kde autorka vysvětluje jednotlivé modely, byť se zde nevyvarovala drobných překlepů: heteroskedasticita se řeší pomocí robustních *odhadů* směrodatných chyb (s. 40), testování není nikdy prováděno *grafickou metodou* (s. 41) ale pomocí testovací statistiky, grafická metoda je vždy jen pomocný (vizualizační) nástroj a nemá objektivní vypovídací schopnosti (tu má jen ta statistika, která je pochopitelně založena na apriorních předpokladech). Lépe by to chtělo vysvětlit kovariační matici, tj. že prvky jsou dvě na sobě nezávislá pozorování, místo tautologické definice prvku prvkem (s. 42). Dále v textu je řečeno, že se pracuje s panelovými daty, je vysvětlen jejich princip (s.38, 44) ale není jasný původ (ani metodika) těchto dat. K této části mám jednu obecnější výhradu. V textu se autorka podrobně věnuje jednotlivým postupům (na 17 stranách), zatímco interpretaci věnuje málo přes dvě strany. V práci je tedy hodně počítání ale málo interpretace získaných výsledků.

Vzhledem k rozsahu práce a důkladnosti zpracované problematiky navrhuji práci k obhajobě.

22. května 2014

Ing. Jaroslav Kraus, Ph.D.